

Mindste med ham at bestille, og han heller ikke med den; det har jeg imod, og derfor mener jeg, at Indberetningerne om, at den og den Handling er steet, ikke skulle stee til Præsten, fordi han hverken kan eller bør paalægges at holde Bøg derover, men at de derimod skulle stee til en borgerlig Embedsmand, der i Egen- skab af borgerlig Embedsmand baade kan, vil og er pligtig til at føre disse Bøger. Vælger man i et Sogn, ja, om det saa var i Danmarks samtlige Sogne, Præsten til at være denne Bogfører, som jeg har tilladt mig at give Nav- net Sognenævnen, da enhver Ting dog skal have sit Navn, og han er villig dertil, saa skal jeg ikke have det Mindste derimod; men jeg har Meget imod, at han skal være forpligtet til at føre dem, uden at være valgt dertil og uden at være villig dertil. Denne Sogne- nævnen kan imidlertid ikke gjøre sin Gjerning for Ungenting, og derfor har jeg meent, at han kunde og maatte lønnes med de af mig anførte Sportler, der imidlertid naturligviis ere Tal- størrelser, som beroe paa et Skjøn, og som ikke have den ringeste Betydning for mig. Der skulde staae et Tal, og jeg tog saaledes det, jeg kunde finde rimeligt; er det urimeligt, saa ret- ter man det, mig er det ligegyldigt; men der- som denne Mand skal lønnes med disse Sport- ler, saa skal han ogsaa være vis paa, at han faaer dem, og det i ethvert Tilfælde, og derfor har jeg anseet det for nødvendigt at tilføie

§ 28.

Jeg har allerede tilladt mig at bede de Herrer om Undskyldning for, at jeg indlebede mit Lovforslag med større Udførlighed, end det pleier at være Tilfældet, men det har i det Hele taget været mig om at gjøre, at mit Lov- forslag ikke maatte træffe en eneste Mand ufor- bereedt, for at Enhver kunde med fuld Over- bevisning beslutte derom. Derfor fandt jeg mig allerede for 3/4 Maaned siden forpligtet til at offentliggjøre dette Lovforslag, saavidt jeg dengang havde udarbejdet det, baade i „dansk Kirketidende“ og i „Fædrelandet“, og jeg troer

altsaa at kunne sige, det er ikke min Skyld, hvis det ikke har været almindelig bekendt, længe før Rigsdagen traadte sammen, og hvis det ikke har været underkastet en saa alminde- lig og saa alvorlig Debat, som man maatte have kunnet ønske. Jeg har dog været saa hel- dig i et Par Blade at see, at man er gaaet noget nærmere ind paa Forslagets Væsen og Betydning, og da jeg naturligviis ikke følger alle Blade, kan man gjerne have gjort det i flere, end jeg kender. Af samme Grund, for at Lovforslaget saa tidlig som muligt kunde være enhver enkelt Rigsdagsmand bekendt, til- lod jeg mig den 3die December, da Rigsdagen igjen traadte sammen, at tilstille begge Thin- genes høitærede Formænd et tilstrækkeligt An- tal Exemplarer til Uddeling blandt samtlige Medlemmer af Rigsdagen, og jeg har nu, som sagt, idag udtalt mig saa aabent og udførligt, fordi det var mig om at gjøre, at man til- fulde kendte mit Standpunkt inden den første Behandling. Havde jeg til den opsat at ud- tale, hvad jeg idag har udtalt, saa vilde jeg deels være udsat for Misforstaaelse og deels for at overrumple En eller Anden, og jeg vil Ingen overrumple.

Endnu maa jeg tillade mig at udtale et Par Ord, forinden jeg slutter. Det er den sidst aftraadte Kirke- og Underviisningsminister, Biskop Monrads iwisnelige og uforglemmelige Hæder, at han har indskrevet Troes- og Sam- vittighedsfrihed i Danmarks Riges Grundlov. De Ministre, som jeg formodentlig nærmest vil have at forhandle nærværende Lovforslag med, er den nærværende Justitsminister, af hvem det, saavidt jeg skjønner, maa parapheres, der- som det skal blive til Lov, og den nærværende Kirke- og Underviisningsminister, som neppe kan eller vil undlade ogsaa at udtale sig der- om. Den nærværende Justitsminister er tillige Conseilspræsident; hans Formand som Conseils- præsident stulde vi Sognebaandets Løsning og Ophævelsen af Daabstvangen.